Prenumerationspris:

	Åbo	Åbo postkontor	Öfriga postkontor
helt år Fmk	12: —	15: 66	16: 28
3/4 år „	9: 50	—: —	—: —
1/2 år „	6: 50	8: 41	8: 70
1/4 år „	3: 50	—: —	—: —
månad „	1: 25	1: 57	1: 64

Hembärningsafgiften i Åbo 25 p:i pr mån.
Lösnummer à 10 penni.
Utdelningen sker på morgonen hvarje dag.
Prenumerations-, utdelnings- och annonskontor:
Ryska kyrkogatan 14. Telefon 84.

ÅBO TIDNING

Redaktörer: *Gustaf Cygnæus, John Hedberg, Rafael Colliander,*)red.sekret., träffas 12—1 f. m. och 5–6 e. m.), *John Söderholm.* — Redaktionsbyrå: **Brahegatan 8, Telefon N:r 74.**

Annonspris:
Annonser före texten beräknas med 25 p:i per petitrad eller motsvarande utrymme och efter texten med 20 penni.
Dödsfallsannonser från 3 till 8 mark.
Annonser om födde, förlofvade och vigde 1 mark 50 penni.
Ingen annons införes under 60 penni.
För svaremottagning å annonser i annonskontoret erlägges utom annonspriset 20 p:i.
För yrkesannons, alla dagar under året 25 mark per petitrad eller dess utrymme.
Annonser från Ryssland och utlandet, utom Skandinavien, emottagas uteslutande genom Central-Annons-Expeditionen L. & E. Metzl & C:o i Moskva och dess filialer.

№ 247 — 1904 **Måndagen den 12 September** 1904 — № 247

TERMOMETER-OBSERVATIONER
Åbo, kl. 12 på dagen + 15

Vicehäradshöfding
Alfred Holmström
ADVOKAT
Byrå {Auragatan N:o 3. Telef. 772. Öppen 1/2 9—3.

Diakonissföreningens diakonissa:
Sanny Borg, Gertrudsgatan 24 A. Träffas kl. 9—10 f. m.

Stadsmissionens diakonissor:
Fanny Lindström, Allég. 12. Tr. kl. 9—10 f. m.
Agatha Lindholm, Fredsg. 14 A. Tr. 9—10 f. m.

Kurser.

Finlands Bank, den 29 juli.

		Försäljn.-kurs. Fmk	Inköps-kurs. Fmk
S:t Petersburg	a/v	267: 80	266: 66 2/3
London	a/v	25: 38	25: 20
	3 m.	—: —	25: 02
Paris	a/v	100: 60	99: 80
	3 m.	—: —	99: 10
Antwerpen	a/v	100: 40	99: 60
	3 m.	—: —	98: 90
Berlin	a/v	124: —	123: 30
	3 m.	—: —	122: 40
Hamburg	a/v	124: —	123: 30
	3 m.	—: —	122: 40
Lübeck	a/v	124: —	123: 30
	3 m.	—: —	122: 40
Frankfurt a/M.	a/v	124: —	123: 30
	3 m.	—: —	122: 40
Amsterdam	a/v	210: —	—: —
	3 m.	—: —	206: 80
Stockholm	a/v	139: 30	138: 50
Kristiania	a/v	139: 30	138: 40
Köpenhamn	a/v	139: 30	138 40

Stockholm, den 9 sept.

London 1 £ = Kronor a/v 18: 18.
Hamburg 100 Rmk = Kr. a/v 89: —.
Paris 100 Frc = Kr. a/v 72: 05.
Bryssel 100 Frc. = Kr a/v 72: 10.
Amsterdam 100 Guld. = Kr. a/v 150: 30.

Meddelande från Åbo svensk-finska församlings pastorskansli.

(För senaste veckan.)

Till äktenskap förelyste. Den 11 sept.: ingeniören Eino Kasimir August Zimmerman, från Dragsfjärd, och jungfru Edith Wilhelmina Danielsson; forstkonduktören Topi Immanuel Hakala och jungfru Aina Jolanda Nikander; gjutaren Evert Alfons Karlsson och fabr.arbeterskan Ida Maria Sahlsten; eldaren Anders Sten Lilja och jungfru Anna Johanna Henriksson; dekorationsmålaren Gustaf Emil Palm, från Raumo, och jungfru Rauha Serafiaa Lindholm; handl. Alfred Alexander Ramstadius och jungfru Anna Josefina Karlsson; handl. Ivar Laukkanen och jungfru Alma Alexandra Dahlbom; skomakaren Kaarle Vihtori Lehtonen och jungfru Anna Leena Noponen; arbetskarlen Anton Pajala och jungfru Amanda Maria Nurmi.

Döde. Den 28 aug.: korfmakaredottern Agnes Matilda Levan, 1 år 8 mån. 1 dd. — Den 2 sept.: formansson Niilo Henrik Fredriksson, 9 mån. 1 dd. — Den 3: kopparslagaresonen Karl Henrik Relander, 3 år 6 mån. 11 dd; fiskaren Thomas Arvid Fagerlund, 45 år, från Houtskär. — Den 4: barnet Eino Erik Waldemar, 1 år 1 mån. 10 dd; folkskolelärarinnan Viktoria Matilda Salmberg, 24 år 7 mån. 8 dd; arbetaresonen Juho Aushelm Ahlström, 17 år 1 mån. 22 dd. — Den 6: faktorshustrun Lovisa Wilhelmina Wikman, 76 år 2 mån. 17 dd.; sadelmakaren Maria Kristina Blomqvist, 80 år 9 mån. 8 dd. — Den 7: hyrkuksonen Kosti Anders Henriksson, 2 år 3 mån. 8 dd. — Den 9: tullvaktmästaresonen Eero Väinö Johan Mustonen, 10 mån. 10 dd.; hyrkuskdottern Aili Aleksandra Laine, 3 mån. 27 dd.

Officiella o. legala notiser.

Lediga tjänster: länsmanstjänsten i Kerimäki norra distrikt före 1 okt.; — läkarebefattningen i Hyrynsalmi, Suomussalmi, Puolango och Ristijärvi senast 6 okt; — assessorstjänsten i öfverstyrelsen för väg- och vattenbyggnaderna inom 56 dagar efter 6 sept.

Dom afkunnas: i aflidne förre stationsinspektorn F. E. A. Ahngers kkrs 25 okt. i Åbo.

Anmälda resande.

Den 11 sept.

Hôtel Phœnix: senatskopist Blomqvist, senator Boehm, med. kand. Forsell, telefonmekanikern Lundqvist och bankdirektör Norrmén fr. H:fors, lektor Aiho fr. Raumo, köpman Hordliczka fr. Warschau, ölbryggaren Lehman fr. Lovisa, professor Lessiag med fru och köpman Burgun fr. Peiburg, senator Brattström fr. Lübeck, med. kand. Luukkonen fr. Heinävesi, köpmen Malmström fr. Göteborg, Haag fr. Stockholm och Jacob's fr Bradford.

Födde: en son, Alide och Bernhard Kristerson, Borgå d. 9 sept.; — en son, Irene och Otto Fröjdman, Wasa d. 10 sept.

Vigde: Ella Wigren och Emil Svensson, i Tammerfors d. 10 sept.

Döde: generaladjutanten, amiralen Johan Fredrik Oscar von Krømer å Pekkala gård d. 10 sept., 75 år.

Boktryckeri.
Åbo Tidnings tryckeri, Ryska kyrkogatan 14.

Vicehäradshöfding
Timgrens Juridiska Byrå,
Fastighets & Låneförmedling:
Aksel Alanders sakförarekontor, Åbo fil.
Brahegatan 7, öppet 1/2 9—3.
Telef. 8 69.

Grunér & Aminoff Advokatbyrå,
Kristineg. 5, Åbo. Öpp.: 9—1 o. 4—6. T. 405

Litränteanstalten i Åbo.
Eriksgatan 13, onsdag och lördag kl. 4—6.

C. von Troil Affärs- & agenturbyrå, Åbo Nylandag. N:o 8, tel. 104

Alma Anderssons kappaffär,
vid salutorget. Nu inkomna eleganta höstjaquetter, gummikappor och kepsar från 15 mk till högre priser.

Finska Tandläkares
Munvatten och Tandpulver
å apotek och drogeriaffärer.
A. B. Finska Dental Depoten,
Helsingfors, Kaserngatan 25, öppen 9—6

F. Strandell, Arkitekturbyrå, Åbo, Kaskisgatan N:r 4. Tel. 559

Kostnadsfri vaccination
hvarje måndag kl. 1/2 11 f.m. i Stadshusgården

Landtmäteribyrån i Åbo
Kom.landtm. Oskar Nordqvist, Humlegårdsg. 10. Tel. 12 71. 8—9 f. m. och 1/2 2—1/2 3 e. m., sommartid personligen endast söndagar 9—1/2 3. Parcelleringar utföres snabbt.

Föreningen för välgörenhetens ordnande.
Byrå Handtverkaregatan 1
Öppen under juni och september månader endast torsdagar från kl. 11—2. Stängd under juli och augusti.

Nya Hushållsskolan, Slottsg. 3 B. Tel. 557
E. Ekblom.

OBS.! Realisation
af årets **sommarhattar, klädningsgarnityrer** m. m. i
Anna Jaatinens modeaffär.

Sommarhattar, sorghattar.
Största urval, billigaste priser.
A. Levisons Modeaffär.

Sorghattar,
slöjor och **flor** samt **engelsk crêpe.**
Tel. 3 70. **Aina Conradi,** Slottg. 4.

E. Östensons Lamp-, Glas- & Porslinshandel
rekommenderas. Eriksg. 15 (Bazaren). T. 108.

Moriabergs blomsterhandel,
Nylandsg. 6. Telef. 5 26. Gamla hallen 12 2.

Privata sjukhemmet, Åbo, mottager medicinska och kirurgiska fall. Telef. 8 26

John A. Crichton, Maskiningeniör,
Östra Esplanaden 46.
Tel. 24.

Slutförsäljes
ett stort och välsorteradt lager af **spegelglas, ramlister** och **glasmästarediamanter** till billiga priser hos
Aktiebolaget F. O. Forsberg,
2250 Ryska kyrkogatan 13 B.
Obs.! Fönsterglas i parti och minut.

Alexandra Sirén, Barnmorska,
Humlegårdsgatan 11.

Åbo Öfversättningsbyrå,
Stora Tavastgatan 32, öppen säkrast 11—12.
Finska, svenska, engelska, tyska o. franska.
Ilvar E. Englund, edsv. translator, lyceilärare.

Hotel Hamburger Börs
Konserträdgård.
Middagskonsert
fr. 1/2 3—5,
Aftonkonsert
fr. 1/2 8—11
af **Damorkestern FENNIA.**

Världen rundt.
Skioptikon & Kinematograf
i Brandkårshuset
OBS.! Endast några dagar.
I dag 2 Stora föreställningar
kl. 6 och 8 e. m.
Börjar precis.
PROGRAM kl. 6: Utomordentligt härliga skioptikonbilder från **Italien** och därjämte en stor mängd **lefvande bilder.**
Kl. 8: **Japan** m. m.
Obs.! De omtyckta och intressanta krigsbilderna förevisas vid hvarje föreställning.
Billig inträdesafgift: numrerade 1 mk, onumrerade 75 p:i, på läktaren 50 p:i, barn betala hälften. Biljettförsäljningen vidtager kl. 4 e. m. 5021

FINSKA ADVOKATBYRÅN i Åbo,
innehafvare vicehäradshöfding Kuno Alfthan. — Slottsg. 8, öppen fr. 1/2 9—3.

Vicehäradshöfdingen
Georg Segerstråles
JURIDISKA BYRÅ
Slottsgatan N:r 10 **ÅBO** Telefon N:r 508
öppen **kl. 8—11 f. m.** och **2—5 e. m.**
Personlig mottagningstid **kl. 8—1/2 10 f. m.** och **2—4 e. m.**

Samppalinna Restaurant.
Aftonkonsert
i dag från kl. 1/2 8 e. m.
af Åbo Nya Hornorkester.

Diverse.

Å. U. 1 s. 1 g. 10 r.
Sjukgymnast & Massör
G. A. Tammelin,
Kollega i gymnastik.
Ryska kyrkogatan 22 A. 5124

Rökare
försök den utmärkta papyrossen
„Kurant".

Försäkrings Aktiebolaget
SKANDIA
beviljar **Brand-** och **Lifförsäkringar** (de sednare med andel i bolagets vinst).
Fonder circa Fmk 57,000,000.
Agenter i Åbo
Alex. Mecklin, Åbo Aktiebank. **M. Kramer,** endast lifförsäkring
272 (F.T.A.19647)

Ångbåtslägenheter.

Till **Nystad, Raumo, Björneborg, Kristinestad, Kaskö** och **Wasa**
afgår
ångf. NORDEN
den 9, 17 och 25 september,
ångf. SÖDERN
den 13, 21 och 29 september
kl. 7 f. m.
Närmare meddelar
4992 **G. A. Lindblom.**

Till Nystad
afgå
ång. **KUUSISTO** hvarje **måndag, onsdag** och **fredag kl. 1/2 12 f.m.**
ång. **KIVIMAA** hvarje **tisdag, torsdag** och **lördag kl. 1/2 12 f.m.**
retur från Nystad följande söcknedagar kl. 1/2 9 f. m.
2625 **Joh. Gust. Wikeström.**

Med anledning af höstmarknaden
afgår ifrån
Pargas malm till Åbo
ångaren **KIMITO**
onsdagen den 14 september kl. 6 f. m. och retur ifrån Åbo till Pargas malm samma dag kl. 1/2 4 e. m. anlöpande mellanliggande bryggor.
5064 **G. M. Bähr.**

Till Pargas malm, Attu, Skinnarvik, Dahlsbruk och Hangö
med anlöpande af mellanliggande bryggor
afgår
ång. KIMITO
ifrån Åbo den 15, 18, 21, 24, 27, 30 september kl. 9,30 f. m., retur
från Hangö påföljande dag kl. 6,30 f. m.
Gräggnäs och Lammala anlöpes:
från Åbo den 18, 24, 30 september
„ Hangö den 16, 22, 28 „
Högsåra anlöpes:
från Åbo den 15, 21, 27 september
„ Hangö den 13, 19, 25 „
Hiittis kyrkbrygga anlöpes endast vid skild öfverenskommelse. Närmare meddelar betälhafvaren ombord och 5125
Telefon 2 83. **G. M. Bähr.**

Nyheter för dagen.

— **Alexandersgymnasiet i Helsingfors.** Till direktor för ryska Alexandersgymnasiet i Helsingfors har utnämts t. f. inspektorn för samma gymnasium, statsrådet Tschernyscheff.

Kriget.

Novosti anför efter Echo de Paris en uppgift enligt hvilken general Kuropatkin ärnar framför Mukden, som de tre japanska arméerna hoppats kunna bemäktiga sig utan strid, leverera dem en generaldrabbning. Resultatet af denna strid skulle sedan få afgöra, om reträtten borde fortsättas till Harbin. Till dess skulle den ryska arméns högkvarter förbli i Mukden.

*

Under Liaojanstriderna led särskildt Neschinska regementet, som hörde till Stackelsbergs kår, svåra förluster. Regementets alla officerare — 61 personer — dödades eller sårades och befälet öfver den delen af regementet, som till slut fans öfrig, måste öfvertagas af älste underofficeren.

*

Rörande östersjöeskadern återger Novosti ur Königsb. Zeitung ett meddelande af innehåll att densammas utlöpande från Kronstadt varit definitivt bestämdt till den 10 september n. st. Eskadern går först till Libau för att den 14 september därifrån anträda färden till Ostasien. Inberäknadt torpedobåtar och transportfartyg utgöres eskadern af 40 fartyg. En särskild flottilj af 19 fartyg skall åtföljа eskadern till Skagen, för att sedan återvända.

Telegram rörande kriget.

(Till Åbo Tidning.)

Fortfarande lugnt.

S:t PETERSBURG, 11 sept. (H. T. A.) Generaladjutanten Kuropatkin telegraferar till Hans Majestät Kejsaren: Fråsedt några obetydliga sammanstötningar mellan våra och japanska ströfkårer, utan förluster å vår sida, ha under den 10 dennes inga krigsoperationer egt rum.

Japanernes förluster vid Liaojan.

LONDON, 12 sept. (H. T. A.) Japanska ambassaden meddelar officielt, att japanerne i slaget vid Liaojan förlorat inalles 17,539 man. Högra arméns förluster stiga till 4,866 man, centralarméns till 4,992 man och vänsta arméns till 7,661 man.

Åbo stad och län.

— **Skolvärket.** Förordnade: lektorn *K. W. G. Lindeqvist* att tortsättningsvis handhafva undervisningen i grekiska vid svenska klassiska lyceum i Åbo och lektorn *A. R. Pelander* att meddela undervisning i kallgrafi vid samma lärovärk.

Tjänstledighet har beviljats rektorn vid svenska klassiska lyceum i Åbo dr *K. J. Hartman* under höstterminen, vikarier fil. kandd. *A. Mickwitz* och *Karin Mickwitz.*

— **Landtdagsmannavalet** i Raumo är utsatt till den 5 oktober.

Landtdagsmannavalet i Piikkis domsaga försiggår den 20 oktober.

— **Konstmuseet** var i går åter rätt talrikt besökt. De unge konstnärernes utställning, som har ytterligare tillvuxit bl. a. med en byst i gips och en blomsterkruka utskuren i snidad täljsten med ornament af en ung Åbobo, hr W. Johansson, samt med några småtaflor, med hvilka hr W. Löfman ökat sina landskap från trakten af Åbo, stiger nu till ett antal af 75 nummer. Försålda äro tilsvidare tre raderingar och en akvarell af hr E. Lydén samt den duk af hr Axel Haartman, med hvilken han lyckligt nog fortgått på den väg han redan tidigare inslagit, att illustrera minnesmärken af det „Åbo som går", ett område, hvilket vi såsom nog så intresseväckande ville anbefalla äfven åt öfriga på orten sig uppehållande konstnärer. Engång inne på detta ämne vilja vi nämna den bild, som förekommer vid den nu pågående utställningen af den gamla gården i Multavieru äfvensom järnbron, som i sin nyreparerade gestalt återgifvits af hr *Mikael Strandman*, en alldeles ny konstnär, som nu med sina vyer från Åbo framträder så vidt vi veta för allra första gången.

— **Skjutkonstens vänner** afslutade årets program med medaljskjutning, som vidtog kl. 10 f. m. i går å föreningens skjutbana.

I täflan på *200 meter* deltogo 6 personer och utdelades två pris, nämligen:

I pris F. Nässling 118 cm.
II „ A. Lundelin 100 „

På *150* meters distansen var antalet deltagare 8 och utdelades följande pris:

I pris E. Nässling 116 cm.
II „ R. Viberg 108 „
III „ A. Lundelin 97 „

I juniortäflan å *100* meter togs priset af studeranden T. Enholm. Fyra täflande deltogo.

I täflingen om den s. k. revolverblinken togs vandringspriset af kapten R. Viberg. Tre pris utdelades, nämligen:

I pris R. Viberg 153 cm.
II „ F. Nässling 150 „
III „ A. Lundelin 144 „

Med dessa täflingar afslutade föreningen såsom redan nämdes årets program.

— **Åbo Idrottsvänners täflan i hastighetssimning** på 100 meter försiggick i går vid kamrer Limnells villa på Stora Bocken, på en för ändamålet väl vald plats, skyddad för vind och vågor. Vattnets temperatur var 15 1/2 ° C. Täflingen, hvari deltogo ett 30 tal elever från härvarande statslyceer, lämnade följande resultat:

Finska reallyceum:

*A. Rydman	1 min.	43,9 s.	I pris.
*Andersson	1 „	45 „	II „
A. Lindholm	1 „	48,5 „	III „
M. Rydman	2 „	6,1 „	
Hellén	2 „	9 „	
F. Rydman	2 „	12,1 „	
Sundel	2 „	21 „	
Tiiska	2 „	30,3 „	
Tefke	3 „	37,4 „	

Heikkilä afbröt täflingen.

Finska klassiska lyceum:

Y. Lindholm	1 min.	56,5 s.	VI pr.
Eerikäinen	2 „	3,6 „	
Ekerodde	2 „	7,5 „	
Simola	2 „	32,2 „	
Oksanen	2 „	45,1 „	
Pesola	2 „	52,3 „	

Svenska klassiska lyceum

uppstälde blott två täflande och är därigenom uteslutet från täflingen om vandringspriset.

Lundgren	1 min.	55,9 s.	V pr.
Silfverberg	2 „	22,6 „	

Svenska reallyceum:

Preetzmann	1 min.	53,3 s.	IV pr.
*Klenberg	2 „	9,7 „	
*Hindström	2 „	9,8 „	
Svahnström	2 „	18 „	
*Fredriksson	2 „	30,1 „	
*Sjölund	2 „	32,6 „	
Grönblom	2 „	39,3 „	
Vigander	2 „	51,3 „	
Henriksson	2 „	56 „	
Palin	3 „	6,7 „	
Laurén	3 „	13,6 „	
A. Ask	4 „	44,4 „	

O. Ask och Lindeberg afbröto.

Dessutom startade

Kalske	1 m.	58,8 s.	VII pr.
Karlsson	2 „	25 „	

Af resultatet framgår att isynnerhet Simola (tid. rek. 3 m. 56,6 s.), Tiiska (tid. rek. 3.12,1) och Oksanen (tid. rek. 3.15,5), men äfven Y. Lindholm (tid. rek. 2.11,4) och Eerikäinen (tid. rek. 2.18,1) gjort framsteg och förbättrat sina rekord. Emedan några af de bättre simmarena — i ofvanstående förteckning utmärkta med * — antagligen icke komma att deltaga i de öfriga obligatoriska täflingarna för vandringspriset, kan man efter denna första täflan icke beräkna de olika skolornas utsikter. Dock förefaller det som om båda de finska lyceerna hade försteget, oaktadt Heikkilä, som är en af de allra bästa i öfriga idrottsgrenar, helt och hållet utgår från den fortsatta täflingen.

Poängberäkningen är följande 3 m. 30 s. = 0 point. För hvarje 10 sek. beräknas 1 point. Sålunda är t. ex. 1 min. 50 sek. + 10 p.; 5 min. 10 sek. — 10 p.

— **Kristliga föreningen af unge män** (K. F. U. M.) i Åbo invigde i går, såsom tidigare omnämts, sin nya lokal i egen gård, n:r 2 vid Mariegatan. Lokalen, som rymmer något öfver 200 personer, var för tillfället enkelt dekorerad med lefvande växter och gröna guirlander. Till högtidligheten hade förutom föreningens medlemmar infunnit sig talrika inbjudna, föreningen närstående och för dess värksamhet intresserade personer från denna och äfven andra orter.

Sedan en psalm afsjungits, hölls af pastor *A. Malin* på finska språket ett tal, hvari bl. a. i korta drag redogjordes för föreningens växlande öden under de förflutna åren. Genom den Högstes nåd hade föreningen nu glädjen att se en länge närd förhoppning uppfyld, nämligen den, att få flytta in i ett eget hem. Tal. nedkallade Guds välsignelse öfver föreningen och dess gynnare samt öfver detta hem, under uttalande af förhoppningen, att detsamma väl måtte motsvara sitt ändamål.

Det svenska talet hölls af föreningens ordförande, rektor *K. Ahlman*, som erinrade om de plikter, som gåfvan af det nya hemmet ålade föreningens medlemmar. Tal. uttrykte förhoppningen, att det måtte blitva ett hem, där Kristi stridsmän utbildades samt att K. F. U. M. i Åbo städse måtte göra sig förtjänt af namnet „kristlig".

— **Artisten Victor Westerholm** har, efter att under sommaren hafva vistats på Åland, hvars för honom kärvordna natur han gjort sig mödan att återgifva i några dukar, af hvilka några torde hafva fortskridit ganska långt, i lördags återvändt till staden, hvarest konstföreningens ritskola, öfver hvilken han från denna höst återtager föreståndareskapet, vidtager sin värksamhet om torsdag.

— **Stadsfullmäktige.** Till stadsfullmäktige i Nystad viceordförande i stället för bärgsingeniören Hugo Blanckett, som afflyttat från orten, valdes vid sammanträde i fredags sjökaptenen J. K. Ahlstén.

— **Eldsvåda.** Å Sillankorva lägenhet i Pemar utbröt i lördags kl. 8,15 e. m. eld i en nära järnvägsbron belägen riebyggnad, som var till en del fyld med säd. Hettan antände härpå en i vinkel mot denna liggande lada med hö. Genom strängt arbete af en större folkmängd och några sprutor kunde elden begränsas, så att gårdens hufvudbyggnad och med halmtak försedda uthusbyggnader kunde räddas.

— **Förändringar i valordningen i Björneborg.** Guvernören har numera stadfäst fullmäktiges i Björneborg beslut beträffande särskilda förändringar i nu gällande valordning. § 4 i denna valordning lyder numera sålunda, att valnämden skall bestå af 3 medlemmar, hvilka magistraten utser och skall nämdens ordförande vara medlem vare sig af magistraten eller rådsturätten. I denna § har hittils stadgats, att nämdens ordförande bör vara medlem af magistraten eller rådsturätten samt de tvänne bisittarene bosatta inom valkretsen. I slutet af § 6 har härintils funnits bestämdt att rösterna vid valtillfället skola afgifvas i „kungjord ordning". I detta moment stadgas numera att rösterna skola afgifvas på det af magistraten kungjorda sättet eller enligt upprop eller i den ordning som enhvar infinner sig vid valtillfället. (B. T.)

— **Den 12 september** fyller den förlidet år i Italien aflidne skalden Emil von Qvantens efterlämnade änka *Aurora von Qvanten*, f. Örnberg, bekant äfven hon såsom författarinna af romaner och sedeskildringar, 89 år. Såsom kändt, har Emil v. Qvantens aska efter hans död blifvit förflyttad till hemlandet, i hvars jord den i Mäntsälä fått hvila. — I dag fyller jämväl amiral *Teodor Kristian Avellan*, son till löjtnanten Karl August A. och född i Lovisa 1839, 65 år. Efter att hafva genomgått marinkåren i Petersburg, inträdde han såsom midshipsman i tjänst 1857, avancerade under trägen tjänstgöring af olika slag ända tils han, kontreamiral 1891, blef utnämd till befälhafvare i Kronstadt. År 1893 gästade han såsom befälhafvare för en rysk eskader Toulon, hvarest han och hans manskap likasom också därpå i Paris emottogos på det mest lysande sätt och öfverhopades med dyrbara skänker. År 1896 blef han t. f. chef för den ryska flottan och strax därefter ordinarie. Utnämd till viceamiral var han t. f. marinminister flere gånger 1897—1900. — I dag fyller lektor *Emil August Almberg*, som för närvarande i egenskap af rektor står i spetsen för Åbo svenska klassiska lyceum, till hvars prorektor han år 1903 blifvit utnämd, 52 år.

Mathildedals **Ångmaskiner, Ång-, Häst-** och **Handkrafts tröskverk, Hästvandringar, Halmskakare, Sädesrensare, Såningsmaskiner, Harfvar** och **Plogar** säljas af
Sven Hääväläinen, *Eriksgatan 7.*

Hufvudstaden och hemlandet.

— **Svenska partidelegationen** har haft ett förberedande sammanträde med anledning af de förestående landtdagsvalen, därvid partiets uppträdande diskuterats i princip. Ett nytt möte är utlagdt till slutet af denna vecka. Besluten torde kunna gå i en riktning, som betingas af den nuvarande situationen och lämnar möjlighet öppen för en samvärkan med öfriga konstitutionella partier.

(H. P.)

— **Maxim Gorjki** har under ett par dagar gästat Helsingfors. Om den ryktbare skriftställarens vistelse därstädes skrifver H. P.:

Maxim Gorjki besökte i lördags förmiddag konstsamlingarna i Ateneum, främst intresserad af en närmare bekantskap med våra finska målares och skulptörers värk. Hvad som finnes i Ateneum förtjuste honom — Edelfelt, Järnefelt och Gallén kände han ju förut till, men också flere af de yngre — särskildt Winter — fäste han sig vid.

Å hotell Kämp uppvaktades Gorjki af några skolgossar, hvilka till honom öfverlämnade ett exemplar af Fänrik Ståls Sägner med dedikationen »Till Maxim Gorjki, med beundran af finska pojkar», underskrifven af ett tjugutal namn. Deras anhållan om några rader af honom villför Gorjki älskvärdt som vanligt.

Till aftonens föreställning af Gorjkis »Pikkuporvarit» på Finska teatern hade dess direktion älskvärdt inbjudit honom. Gorjki såväl som skådespelerskan fru Andrejeff följde med största intresse med representationen. Och när ridån föll efter fjärde akten blef det en stormande ovation för författaren. »Gorjki, Gorjki!» hördes det, ända tils den kända gestalten visade sig på scenen och under bravorop och applåder mottog två lagerkransar, den ene af direktionen, den andra af sujetterna. Fem gånger åtminstone måste han visa sig, och när han till sist, synbarligen mycket rörd, anspråkslöst som alltid bugade sig med handen på hjärtat, ville jublet ej taga slut.

Fru Andrejeff hyllades med en charmant bukett. Teatern var klickfull.

A propos dramatik har Gorjki nu fullbordat en ny pjes, som sannolikt snart skall spelas i Petersburg och Riga.

Efter föreställningen voro fru Andrejeff och Gorjki af Kaunokirjailijaliitto och Finska teaterns sujetter inviterade till en kollation å hotell Kämp.

Under aftonens lopp hälsade professor J. Mikkola Gorjki välkommen, och denne tackade i några varma, enkla ord. Öfverste I. Gordie utbragte en skål för fru Andrejeff.

— **Postvärket.** Poststyrelsen har utnämt och konstituerat expeditörsbiträdet Anna E Tervo till expeditörsbiträde vid postkontoret i Kajana, praktikanten K. J. Aura till expeditörsbiträde vid postkontoret i Sordavala och praktikanten W. W. Kukkonen till expeditörsbiträde vid postkontoret i Jyväskylä.

Lediga expeditörsbiträdestjänsten vid postkontoret i Willmanstrand har inom utgången ansökningstid ansökts af praktikanterna K. E. Tams, Signe Holst och Marianne Kaubanen.

— **Sjukhusläkareföreningen i Finland** sammanträder till sitt 3:dje allmänna årsmöte lördagen den 24 september 1904 kl. 10 f. m. i de vetenskapliga föreningarnas hus i Helsingfors.

Vid mötet behandlas följande frågor:

I. Är den nuvarande sjukdoms- och operationsstatistiken från sjukhusen ändamålsenlig eller äro förändringar af den önskvärda?

II. Vore det önskligt att på de allmänna sjukhusen skulle föras sjukhistorier på likartade sjukhistorieblanketter och borde, för att underlätta skrifvandet af sjukhistorierna, särskilda blanketter för olika sjukdomsgrupper utarbetas? (Fortsatt diskussion).

Kallelsen är på styrelsens vägnar utfärdad af Hj. v. Bonsdorff och E. Sandelin.

Nu inkommet:

Svarta och kulörta

Klädningstyger, Blustyger m. m.

till VICTOR GRÖNROS.

Stauffers Mjölk = Barnmjöl

framstäldt under kontroll och garanti af den belgiska regeringen, är det bästa och mest helsosamma näringsmedel för små barn, gamla och sjuka personer.

Jean Stauffer & C:ie.

Agent och nederlag **E. Reims apotek & drogaffär** i Åbo. 4478

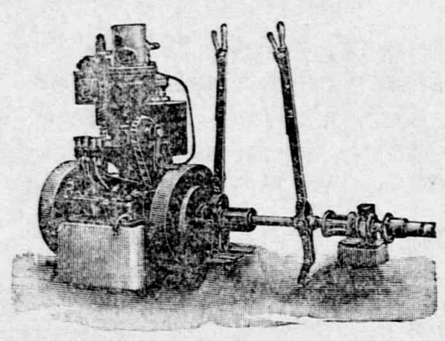

Den danska petroleum-båtmotorn

„DAN"

har under 10 års tid med stor framgång tillverkats och vunnit stor spridning bl. a. i Skandinaviens fiskareflottor. — Prisbelönt i Bergen 1898, Odense 1900, Trondhjem 1902 samt med Hederspris af I klass å motorbåtsutställningen i Köpenhamn 1903 äfvensom på årets stora fiskeri- och motorbåtsutställning i Marstrand med *högsta* utmärkelsen: *guldmedalj* och *norska hederspr. set.* — „DAN" förbränner *vanlig rysk* petroleum och arbetar *utan lampa* samt har framom andra båtmotorer den oskattbara fördelen att den bekvämt kan urmonteras och vintertid med framgång och utan vidare ändring användas som **stationär** motor.

A.-B. Victor Forselius,
4940 ÅBO.
Generalagent i Finland.

Affärs-, Försäkrings- & Förmedlingsbyrå

Utför:	Förmedlar:	Utför:
Korrespondens & Öfversättning på Finska, Svenska, Tyska, Engelska, Ryska	Lif-, Brand-, Olycksfall- o. a. Försäkringar. Fastigheter, Värdepapper, Lån, Affärsbiträden, Skrifmaskiner, Kontorsutensilier	Bokföringar, Räkenskaper, Bokslut, Revisioner, Räkningsarbeten, Uppdrag i banker & embetsverk, Krsbevakningar, Inkasseringar

Eemil Suvanto.
ÅBO, Aningaisgatan 6. Telef. 738.

— **Den friskaste** och utan gensägelse angenämaste är **F. Pauli's Electa Eau de Cologne** som tillvunnit sig kännares högsta bifall, samt guldmedaljer vid flera utställningar. Köp F. Pauli's Electa Eau de Cologne och Ni skall finna att den obetingadt är den bästa. Obs.! Inregistreradt. 5123(A.21548)

— **Tidningarna.** Direktionen för tidningsaktiebolaget „Arbetaren" beslöt i tisdags att från nästa års början utge „Arbetaren" tre gånger i veckan, tisdagar, torsdagar och lördagar, och har ansökan om stadfästelse af direktionens beslut inlämnats till ort som vederbör. (Arb.)

Finlands Banks ställning

den 31 augusti 1904.

Augusti månads senare hälft har medfört endast gynnsamma förändringar i Finlands Banks ställning. Sålunda har den inhemska utlåningen minskats med 1,070,000 mark, de utländska tillgångarna hafva ökats med 1,372,000 och den obegagnade sedelutgifningsrätten stigit med 918,000 mark.

Hvad utlåningen beträffar är det samtliga rörelsegrenar, som bidraga till minskningen, i det inhemska diskonterna nedgått från 30,253,000 till 30,122,000 mark, hypotekslånen från 14,685,000 till 14,121,000 samt utestående beloppet å kassakreditiv från 4,507,000 till 4,132,000.

Till stegringen i bankens utländska valutor bidraga samtliga hithörande poster, sålunda nämligen att kontokurantfordringarna i utlandet (med afdrag af kontokurantskulderna) stigit från 45,567,000 till 46,202,000 mark, utländska växlar från 2,133,000 till 2,798,000 mark, banksedlar och kuponger från 704,645 till 776,000 mark samt slutligen förrådet af utländska obligationer som jämväl ökats med c. 500 mark.

Statsvärket har under ifrågavarande period från den 15 augusti till månadens slut ökat sitt tillgodohafvande å upp- och afskrifningsräkning med 973,000 mark, medan enskilda insättare minskat sina tillgodohafvanden å samma räkning med 246,000 mark, hvarigenom räkningen i sin helhet företer en ökning af 727,000 mark.

Beloppet af bankens utelöpande sedlar har stigit med 204,000 mark och utgör vid månadens slut 72,232,000 mark.

Vi meddela slutligen en jämförande tabell, som utvisar bankens utlåning, beloppet af bankens utländska valutor samt beloppet af den obegagnade sedelutgifningsrätten i jämna tusentalmark ult. aug. 1902, 1903 & 1904 samt 15 aug. 1904.

	Utlåning	utl. valutor	obeg. sedelutg.
ult. aug. 1904	48,421	73,334	39,691
15 „ „	49,491	71,962	38,773
ult. „ 1903	45,788	74,702	39,235
„ „ 1902	45,739	65,062	37,092

(H.-P.)

Ur ryska prässen.

— **I anledning af furst Svjatopolk-Mirskijs utnämning** till inrikesminister yttrar Novosti:

Denna utnämning gör ett glädjande intryck i hela Ryssland. Den nye ministern har på sina tidigare poster såsom guvernör, ministeradjoint och generalguvernör vunnit nära förtrogenhet med såväl lokala som riksförvaltningsfrågor. På sin senaste post i Vilno har han tillvunnit sig befolkningens sympatier utan afseende på börd och trosbekännelse. Låt oss hoppas att det blir den nye ministern beskärdt att fruktbringande och lyckligt arbeta för befästande af det inre lugnet och för den borgerliga samhällsutvecklingen. Vi genomlefva en svår tid af allvarsam och törhända långvarig yttre kamp. Därför kräfves nu, mer än någonsin att den inre freden betryggas, att ett styrelsesystem befästes, som är baseradt på principen af förtroende gentemot det ryska samhället, hvilket, i sin önskan efter möjligast vidsträkt svängrum för fredlig utveckling, härvid aldrig glömt vikten af statsintressenas tillgodoseende. Under tider af fred ha detta samhälles sträfvanden städse haft laglighetens väg i sikte och under tider af yttre krig har detsamma städse tjänat och tjänar idén att Rysslands integritet skall betryggas, genom att ställa sina söner i fält och visa sig beredt till alla erforderliga materiella offer.

Äfven den ryska prässen, såsom ett organ för samhällets behof och önskningar, hänger sig åt förhoppningen att den nye inrikesministern ej skall underlåta att beakta den lagliga, men nödvändiga frihet, vid hvilken densamma kunde med större gagn för såväl samhället som regeringen uppriktigt och samvetsgrant fylla sitt värf, enligt Hans Majestät Kejsarens åt densamma meddelade ädla och visa föreskrift: skrifven sanning och icke annat än sanningen!

Literatur o. konst.

— **Maikki Järnefelts andra konsert** hade till Solennitetssalen samlat en mycket talrik entusiastisk publik. Programmet var nästan populärt till sitt innehåll, hvarför ock samförståndet mellan de uppträdande och åhörarene var än lifligare än på den första konserten. Fru Järnefelt lade som vanligt i dagen en stor och fördjupad konst och sjöng de älskliga sångerna med hela sin själ. Man glömmer icke det intryck sångerna af Grieg kvarlämnade. De kunna näppeligen sjungas bättre. Huru poesifullt gafs ej Wolfs härliga „Gesang Weylas" och de af djupt patos burna Wagnerska pjeserna. Mest stegrade sig dock bifallet vid åhörandet af de inhemska sångerna, så vidt skilda till sitt innehåll, men alla varmt och innerligt föredragna. Publiken fångade i flykten den ena stämningsbilden efter den andra och gömde dem i sitt hjärta. Många bisseringar framtvungos af de ihållande handklappningarna och den njutningsrika konserten afbröts med ett par sånger utöfver programmet. Hr *Armas Järnefelt* åstadkom undervärk i skötandet af ackompagnementet på den skrala flygeln. Helgjutet och varaktigt förblir intrycket af fru Järnefelts eller rättare konstnärsparet Järnefelts båda konserter.

— **Sångarene Hjalmar Freys och Alexander von Knorrings konsert** eger rum i öfvermorgon onsdag. Vid konserten medvärkar en tredubbel kvartett som utför en ny komposition för manskör „Mot norden" af den unge kompositören Weidenbrück. Konserten lofvar mycket af intresse.

— **Musikaliska sällskapets orkester** vidtager först den 15 oktober med sina konserter, emedan kapellmästar Eibenschütz efter utgången af sitt engagement i Libau begärt och erhållit 2 veckors ledighet.

Småplock.

— **En belgisk målares äfventyr.** Den belgiske målaren Henri de Groux, som i våras blef insatt i en anstalt för sinnessjuka i Florens och rymde därifrån berättar nu om hvad han upplefvat i Italien. Om orsakerna till sin inspärrning vill han ingenting säga, men han har inför domstol besvärat sig öfver det mot honom föröfvade våldet.

I Villa Fabri, där Groux inspärrades och gjordes halft vansinnig genom duschning, misslyckades hans första flyktförsök; då han klättrat öfver muren föll han ned på de farliga patienternas gård och höll på att bli söndersliten. Han gjorde nu upp en annan plan. Han förhöll sig så lugn att man tillät honom att gå ut med en vaktare; en dag tog han denne med sig från det ena värdshuset till det andra, tils mannen var drucken. Groux kunde nu rymma, men var utan ett öre på fickan, då han gifvit ut alla sina kontanter, 10 lire, för dryckesvaror. Groux följde Arnos lopp och tiggde sig fram till Livorno, där han uppsökte den belgiske konsuln, som skänkte honom två lire. Konstnären måste återigen ut och vandra och uppnådde efter fjorton dagar Genua. Där tiggde han, tillsamrnans med andra fattiga, utanför katedralens portar och svälte för att samla ihop litet pengar. En man som såg honom teckna rådde honom att gå till Café Orlandini, där han skulle kunna förtjäna pengar genom att teckna porträtt. Han fick än en lire, än två lire för sitt arbete. Snart hade han en så stor summa att han kunde köpa sig en ångbåtsbiljett till Marseille. Han reser nu till Spaa till sin familj.

Politiska nyheter.

Den stora sträjken i Marseille.

Långt ifrån att förbättras blir tillståndet i Marseille alt värre för hvar dag som går, skrifver Berl. Tid:s korrespondent därifrån den 2 d:s.

Ännu ha icke de minsta störingar af ordningen förefallit, men man fruktar för att det sydländska heta blodet snart skall koka öfver. Dockarbetarna och de s. k. inscrits maritimes förhålla sig visserligen lugna, då de icke endast erhålla pekuniärt understöd af sina mäktiga fackföreningar utan också disciplineras af dessa. Från det hållet behöfver man altså icke frukta för oroligheter. Men arbetsnedläggelsen visar redan sina ödesdigra följder för hela stadens näringslif.

Då all trafik upphört, ha många fabriker nödgats låta sin drift afstanna. Tusentals industriella arbetare gå därför sysslolösa. Ett stort antal handlande ha inställt sina betalningar. All värksamhet som på ett eller annat sätt är beroende af sjöfarten eller speditionsväsendet har upphört. En allmän ängslan börjar icke utan grund utbreda sig inom alla samhällslager. Prefekten lät den 1 d:s undersöka i Franska banken, hur många förfallna växlar under 500 francs som protesterats under dagens lopp. Deras antal uppgick till 1,433. Då man vet hvad det i Frankrike vill säga att icke betala en förfallen accept, förstår man betydelsen af detta resultat. Fortfar sträjken kommer mycken värklig nöd att uppstå och hvad som då kan hända är icke godt att säga. Starka åtgärder till ordningens upprätthållande ha därför vidtagits. Fem bataljoner infanteri och en bataljon husarer ha redan anländt från andra städers kasärner och då brefvet skrefs väntades en afdelning kyrassierer och dragoner.

De resolutioner som fattats på befälhafvarnas och arbetarnas respektive möten tyda icke på någon försonlighetsanda, och man börjar bli bekymrad för, att hotelsen om generalsträjk i alla Frankrikes hamnar skall bli till värklighet. Dockarbetarna i Lyon ha redan nedlagt arbetet utan att uppställa några fordringar, endast för att ställa sig solidariska med kamraterna i Marseille, och i Cette förstår nog en liknande sträjk.

Emellertid fortsätter Le Mée de la Salle, en af Marseilles rika industriidkare och president för stadens handelskammare, med stor energi sina medlingsförsök. Genom att gå från den ena parten till den andra, från redare till kaptener, från kaptener till hamnarbetare, hoppas han slutligen få till stånd en förlikning.

Redarne ha för honom förklarat sig villiga att träda i underhandlingar med dem som förut varit hos dem anställda, men endast på den grundvalen att befälhafvarne för framtiden få full frihet att själfva välja sitt folk utan syndikatens inblandning och att »arbetets frihet» under alla omständigheter upprätthålles. Representanterna för »les inscrits maritimes» synas icke ovilligt stämda mot dessa villkor under förutsättning af, att »arbetets frihet» icke tolkas på det sätt, att redarne tvinga sina kaptener att taga sina besättningar utanför den nu existerande fackföreningen. Hvad underhandlingarna med dockarbetarna angår, uppställa redarne som grundvillkor, att en summa af 100,000 francs hädanefter deponeras som garanti mot förluster i fall af kontraktsbrott. Vidare fordra de upprättandet af en permanent skiljedomstol och att krafvet på 8 timmars arbetsdag uppgifves. Der är icke sannolikt, att förhandlingar på denna bas skola leda till något resultat. I synnerhet äro arbetarne icke benägna att uppgifva 8-timmarsdagen.

Inom redarekretsar är man mycket missnöjd öfver att regeringen icke tagit något energiskt steg för att bilägga konflikten.

Om gossars och flickors begåfning.

Ur »Daily News», som under någon tid låtit intervjua olika personer angående deras åsikter om de båda könens intellektuella förmögenheter, meddela vi följande:

»Jag har varit mycket tillsammans med barn», säger en af de tillfrågade mr O. Dell, »och enligt min erfarenhet studera år från år flickorna bättre än gossarna».

Men är detta på grund af öfverlägsen intelligens?

Nej! Öfverlägsenhet har icke ens sin grund i en tidigare mognad. Dess rot är att söka i omständigheterna och i flickans karaktär. För det första har hon mer tålamod, mer förmåga att koncentrera sig, större begär att få beröm. Jag skulle vilja tillägga, att hon också har mer ambition. Så måste vi ihågkomma, att flickorna blifva mindre distraherade än gossarna. Gossen har ett större fysiskt värksamhetsbegär, och följden häraf är ett större mått af rastlöshet. Han har svårare att foga sig i — sanningen måste fram — skollifvets onaturliga former. Också något annat: Gossen har stor iakttagelseförmåga. Jag begagnar ordet i vidsträkt bemärkelse. Flickan är naturligtvis vida mer iakttagande, då det gäller t. e. människonaturen, hon observerar också bättre, hvad som händer. Men gossen älskar att observera föremål, att iakttaga deras detaljer. Hans ögon hungra efter något att se pa, En gosse ser med förtjusning på hvad som hälst och alt. Detta är af ofantlig betydelse. Det vill säga, att flickornas intellektuella förmögenheter äro friare, att de lättare kunna koncentreras på en bestämd uppgift. Det är denna egenskap, som i skolan ofantligt kommer till sin rätt. Gossens intellektuella energi förbrukas på ett större område — förslösas kanhända. Men gör framgång i skolan mindre beroende af böcker, mer af observation, och jag är als icke säker, att flickorna skola så lätt kunna hålla jämna steg med sina bröder.

Vidare äro flickor mer mottagliga för disciplin. De tycka om disciplin. De hafva en känsla af hvad som är tillbörligt, hvad som passar sig, hvilken hos gossar är mindre och senare utvecklad. Flickor hafva en dramatisk instinkt. De tycka om att posera — detta är icke något fel — och att spela en roll. Skolan är för dem i själfva värket en scen, där de uppträda. För gossen är skolan i de flesta fall blott ett obehag. Flickan har en naturlig motvilja för att falla ur rollen. Hon lämpar sig oändligt lätt efter omständigheterna. Är af underkastelse hafva hos henne utbildat denna egenskap, tils den blifvit instinkt; en i vissa afseenden skadlig sådan, men som af en händelse blifvit en negativ hjälp vid hennes studier.

Jag kan icke tala med den professionelle lärarens auktoritet. Men jag har i enlighet med The Moral Instruktion League undervisat en klass fattiga flickor och gossar i vårt dagliga lifs plikter. En skolas straff och belöningar förekomma icke hos oss, men jag har funnit, att ehuru gossarna äro lika intellektuellt skarpsinniga som flickorna och i vissa afseenden klokare, flickorna hafva en starkare känsla af det oförenliga i att frivilligt komma till en lektion och se'n icke höra på. De upptaga mycket illa, då någon ställer till bråk, så att de blifva störda. Som jag förut sagdt, de vilja icke falla ur rollen. Därför koncentreras deras tankar på det problem, som föreläggеs dem, och de komma bättre ihåg, hvad man säger».

Ett svart jubileum.

När hvite män fira jubileum, hvarför skulle ej svarte göra detsamma? Och när republikanen Haiti grundlades 1804, hvarför skulle dess inbyggare ej fira hundraårsjubileum 1904?

Haiti är nästan uteslutande befolkad af negrer. I hela republiken bo blott några få hundratal engelska, amerikanska, tyska och franska köpmän. Själfva republiken består af den västra delen af ön Haiti. Den öfriga delen utgöres af republiken San Domingo.

För 100 år sedan var ön delad mellan spanjorer och fransmän, men då dessa inbördes slogos som indianer, begagnade negrerna tillfället vid ett uppror att slita sig lösa, och negern Dessalines lät 1804 utropa sig till kejsare under namnet Jakob den I. Det var han som till Napoleon skref det ryktbara brefvet: Från den förste bland de svarte till den förste bland de hvite.

Under de hundra år, som sedan förflutit, har Haitis historia endast varit en enda rad af krig med grannstaten San Domingo, revolutioner, massmord och afrättningar en gros. Då negrerna föröka sig som kaniner, har af de 400,000 negerslafvarna 1804 blifvit en befolkning på öfver en million svarta borgare.

Alla presidenter i republiken ha antingen blifvit mördade, afsatta eller ha de flytt, och hvarje år medfört regelbundet sin revolution eller motrevolution. Landet är ett af de rikaste i världen och det torde knappast dröja länge innan Amerika ingriper och tager det ifrån de tröga och grymma negrerna.

Jubileet ämnar man fira med — att utsläppa nya frimärken. Det är ett sätt att jubilera på, som för pängar till statskassan. Alla frimärkssamlare komma naturligtvis att störta sig öfver de nya märkena för att förskaffa sig dem. De äro redan trykta i Paris, och i oktober, då jubileet äger rum, komma märkena i marknaden.

Handel och sjöfart.

Passagerarefartygs räddningsattiralj.

Med anledning af emigrantångaren Norges förolyckande sysselsätter sig den engelska prässen ifrigt med frågan om räddningsanordningar ombord på passagerarefartyg. Syren and Shipping, den kända amerikanska sjöfartstidningen, fordrar, att passagerarne skola ordnas och inöfvas så, att hvar och en hvet, hvilken af fartygets båtar han skall uppsöka i händelse af olycka. Naut. Magazine innehåller en längre artikel, hvari fästes uppmärksamheten på att detta alldeles icke låter sig utföra, bland annat af det enkla skälet, att de stora passagerarebåtarne äro afsedda för långt flera personer, än som kunna få plats i de båtar, som föreskrifvas i bestämmelserna angående räddningsapparater. Dessa bestämmelser förklara rent ut, att fartygen icke behöfva ha tillräckligt antal båtplatser för alla, som finnas ombord, och alla de största atlantlinjerna rätta sig därefter. Ännu sämre är emellertid förhållandena å de öfverfyllda lustångare, som befara hafven.

Frågan om räddningsapparater äro dock mycket svår att lösa. Så mykket kan i alla händelser synas rimligt, att hvarje passagerare bör erbjudas en möjlighet att rädda lifvet, men i praxis är det nästan omöjligt att åstadkomma detta. För de engelska trupptransportfartygen är föreskrifvet, att hvarje soldat skall kunna finna plats i en båt, men det oaktadt vet hvarje sjökunnig man, att saken därmed är långt ifrån ordnad.

Man tänke sig passagerareångaren Caronia, som mäter 21,000 bruttotons och är inredd för 3,100 personer. Enligt de af kommissionen för räddningsapparater utarbetade reglerna skall den föra 16 båtar under dävertar samt andra båtar eller flottar, som rymma sammanlagdt 9,625 kub.-fot. Går man ut ifrån att hvarje båt är 30 fot lång, kunna de tillsammans rymma högst 1,600 personer, hvilket ändock är mycket flere, än de beräknats för. Med en lika liberal beräkning i fråga om de andra räddningsapparaterna kan man ernå platser för allra högst 2,800 människor. Altså fattas räddningsattiralj för 300 personer eller, då det alltid finnes ett antal barn ombord, sannolikt för 400 personer. Och därtill är det fråga om en hop odiciplinerade och förskrämda människor samt den oerfarna maskinpersonalen och uppassningen m. fl. Så kommer vidare, att ett fartyg, som har hål i bottnen, alltid får slagsida, hvarigenom det blir högeligen svårt att få båtarne vid den uppåt liggande fartygssidan i vattnet, emedan de äro anbragta så, att de endast kunna utsättas på den ena sidan. Den nämda passagerareångaren Caronia skulle, om den fullt motsvarade de kraf, som i bestämmelserna ställas på densamma, under sådana förhållanden icke kunna rädda flera än 1,100 personer, eller endast en tredjedel af dem, som kunna finnas ombord.

Norges förlisning har äfvenledes återväkt till lif frågan om vattentäta, själfstängande dörrar i de vattentäta skotten. Må dessa inrättningar vara huru goda som hälst; det skulle dock mycket lätt kunna inträffa, att fartyget efter en kollision gifver sig så mycket, att mekanismen vid dörrarne icke fungerar. Hvad mån altså bäst kan lita på äro vattentäta skott utan dörrar såsom fallet är i engelska ångaren Oceanic. Betjäningspersonalen klandrar naturligtvis skarpt denna anordning, emedan den måste springa trappor upp och trappor ned, men ångaren är, så vidt annars är möjligt, skyddad mot att sjunka, äfven om den stöter samman med en klippa, ett isbärg eller ett annat fartyg.

Den frågan kommer emellertid att gång på gång tagas upp, huruvida fartyg, afsedda för en mängd passagerare, öfver hufvud kunna medföra så stor räddningsattiralj, att det är någon sannolikhet för att alla skola kunna räddas. Naut. Magazine anser, att den bör besvaras jakande, men tillägger dock: Om och när detta låter sig göra, kan det bli fråga om att fördela passagerarne på de olika båtarne m. m. Hittils har detta varit omöjligt, emedan det ännu icke finnes båtar, som räcka till för alla.

(Ur Sv. Flagg.)

— **Hveteskörden i Victoria.** Svensk-norske konsuln i Melbourne meddelar, att plöjning och sådd för den kommande hvetesäsongen försiggått under gynnsamma väderleksförhållanden och att man därefter har haft jämn och riklig nederbörd. Hveteutskeppningen är fortfarande liflig, och då utbudet af tonnage under senare tider varit mindre rikligt, ha frakterna hastigt stigit från 20 s. à 21 s. till 25 s., och på senaste tiden ha begärts 26 s. 3 d. Huruvida de skola fortfarande hålla sig så höga, torde vara tvifvelaktigt; dock anses ingalunda osannolikt, att 25 s. bli den allmänna frakten för de närmaste två månaderna, och man vore böjd att tro, att frakterna knappast åter skola gå ned så långt som till 20 s. Detta beror dock på faktorer, som äro omöjliga att på förhand beräkna.

— **Kielfjorden delvis afstängd.** Från Lübeck meddelas, att under nätterna mellan den 19 och 20 och mellan den 20 och 21 september den norr om Friedrichsort och Möltenort belägna delen af Kielfjorden kommer att från kl. 7 e. m. till kl. 5 f. m. hållas afstängd för fartyg med undantag af de kejserl. tyska och k. danska postångfartygen. Under sagda nätter komma fyrarne vid Bülk och Friedrichsort samt lysbojen „Kiel 3" att hållas släkta. Jämväl under dagarne den 19—21 september kommer norra delen af Kielfjorden att delvis afspärras.

Sjöolyckor.

— *Concordia* (å). *Stockholm*, 9 sept. Norska ångaren Concordia, kapten Olsen, hemmahörande i Bergen och på resa från Jakobstad med trälast, strandade natten till i onsdags i östra Qvarken i närheten af Gross. Ångaren har flottagits af Neptunbolagets ångare Belos och skall införas till Holmsund för att där provisoriskt tätas.

Öfriga skeppsnyheter.

— *Helsingfors*, 11 sept. (Ur Hbl.) Svenska galeasen *Jomis*, af Göteborg, Svensson, ankom hit i går från Harburg med last af saltsyra. — Från Petersburg hitkom i går Lavansaarigaleasen *Allon*, Klaus, med last af rågmjöl.

Skeppslista.

Nystad, *anländ*, 9 sept. Å. Brio, Cubitt, Swinemünde;

afgått, 9 sept. Å. Ariadne, Ruge, Antwerpen.

Raumo, *anländ*, 9 sept. Å. Carl v. Linné, Marklund, Wasa;

afgångna, 6 sept. Å. Nevada, Robertson, Dundee; — 9: å Carl v. Linné, Marklund, Stockholm.

Wasa, *inklarerade*, 7 sept. Gal Edla, Jansson, Stockholm; — å. Veloz, Larrauri, Helsingfors; — 8; å Arno, Strubberg, Helsingfors; — å. Forsteck, Kasten, Stettin; — gal. Oma, Hovi, Petersburg; — å. Sigyn, Salvesen, Blyth: — 9: å. Doris, Conrad, Danzig;

utklarerade, 7 sept. Å. Dana, Apold, Gravelines; — å. Sundsvall, Söderström, Sverige; — å. Carl v. Linne, Marklund, Stockholm; — 8: sk. Kroman, Christensen, Lissabon; — å. Wasa, Burman, Jakobstad; — å. Beta. Berg; — 9: å. Arno, Strubberg, Alicante; — å. Forsteck, Kasten, Torneå; — sk. Aegir, Rasmussen, Shoreham; — å. Veloz, Larrauri, Palma.

Viborg, *inklarerade*, 8 sept. E. å. Harald, Whiteway, Kronstad, — sv. å. Skandia, Norrthon, Kronstadt; — sv. å. Bia, Smedmarck, Mem;

utklarerade, 8 sept. E. å. Weardal, Lorimes, Alexandria; — t. å. Piteå, Brauer, Aarhus; — t. å. Signal, Steffenhagen, Boulogne; — sv. å. Svanhild, Littner, Calais.

Stockholm, *ankomna*, 8 sept. Elis, Fagerlund, Finland;

afgångna, 8 sept. Sofia, Nordberg, Finland; — Hilma, Lindman, Finland; — Suoma, Gullström, Finland via Vesterås; — Loo, Lundberg, Finland; — Silemi, Johansson, Finland via Vesterås; — Wiking, Finland via Vesterås; — Gard, Nordström, Finland.

Aegir, ång. af Helsingfors, Sundqvist, anl. 10 sept. t. Helsingfors fr. Lübeck; gick t. Wiborg o Kotka.

Ahti, sk. af Pyhämaa, Nordman, anl. 7 sept. t. Flensburg fr. Pyhämaa.

Bothnia, ång. af Wasa, Bergström, anl. 6 sept. t och d. 8 t. Wasa, Raumo fr. Hamburg.

Clio, ång. af Wasa, Rundell, afg. 7 sept. fr. Wasa t. Uleåborg.

Esmeralda, bk af Jomala, Karlsson, pass Helsingör 4 sept. fr. Kotka t. London.

Gustaf Adolf, bk af Pyhämaa, Jalonen, anl. 8 sept. t. Kiel fr. Lovisa

Ingeborg, skbk af Raumo, Rosvall, anl. 7 sept. t. Apenrade fr. Nystad (10 dd).

Ingrid, skbk af Nystad, Toivonen, anl. 7 sept. t. Kiel fr. Jakobstad.

Lindola, bk af Pyhämaa, Jalo, anl 8 sept. t. Hull fr. Torneå.

Maria, sk. af Raumo, Rothman, anl 7 sept. t. Kiel fr. Räfsö.

Triton, fg. af Wasa, Ceder, anl. 8 sept. t. Ayr fr. Iquique (102 dd).

Union, bg af Raumo, Helin, anl. 8 sept. t. Räfsö fr. Kiel (6 dd).

F. Å. A:s ångare.

Orion anl. 10 sept. t. Havre fr. La Rochelle.

Pallas anl. 9 sept. t. Helsingfors fr. Grangemouth.

Polaris pass. Köpenhamn 9 sept. fr Hangö t. Hull.

Urania anl. 10 sept. t. Hangö fr. Åbo.

Virgo afg. 9 sept. fr. Lübeck t. Helsingfors.

Auktion.

Genom offentlig, frivillig auktion,

som **tisdagen den 13 d:s fr. kl. 10 f. m.** och **4 e. m.** förrättas uti gården N:o 5 vid Auragatan, handl. Saléns förra butik, försäljes tyger, trikoter och schirting, sidendukar, vantar och allehanda korta varor, damborstar, lampdelar, en bodinredning, en kamin, en herrvelociped, ett jaktgevär samt diverse.

Åbo, den 6 sept. 1904.

Victor Lindberg.

Telefon 461. 4994

Utbjudes hyra.

Två trefliga rum med eller utan möbel med egen ingång och tambur för ungherre nu genast, Skolgatan 7. 5126 (A.U.1.3)

Till salu.

Nu inkommet:

Lampor och lampdelar

i stort urval hos

E. ÖSTENSON,
Eriksg. 15 (Bazaren). Telef 108.
Obs! Billiga priser. 5086

HAFRA

hos 4748

Carolus Nyberg.

Af årets inläggning

Chr. Bjelland & C:o.
National Anjovis, Delikatess Anjovis, Benfri Anjovis, Marinerad Makrill, Fin Delikatess Sill, God fet Sill hos

Mauritz Signell,
Nylandsgatan 3.
Telefon 1263.

Färska Matvaror,

såsom **kött, fisk** och **grönsaker, frukter** och **kolonialer** alltid i lager till moderata priser i

Nya Saluhallen,
2 Nylandsgatan 2.

OBS.! Hallen hålles öppen fr. kl. 7—3 p. d. och ½5—8 e. m. 7545

Alla magsjukdomar botas absolut med **Linfröextrakt**, som förordas af hrr läkare. Pris pr paket 2 mk 25 p. Generalagent för Finland: **F. Aug. Wickstedt**, Slottsgatan 1, **Åbo**, Återförsäljare i Åbo: **H. Sevón**, Saluhallen N:r 114.

HÖSTHATTAR, goss- och flickmössor säljes till billigaste priser i Modemagasinet, Slottsgatan vid saluhallen. Hattar emottages till modernisering. Telefon 209. 4917

Diverse.

Damfrisering och champonering.

Brudklädsel arrangeras smakfullt.
Anna Blomqvist, Köpmansg. 5. Tel. 60

Charlotte Blomqvists Kappaffär.
Lager af damkappor, tyger, garnityrer m. m. **Köpmansg. 5.**
Beställningar emottagas, prisen moderata.

Daglista.

I morgon tisdag.

Kl. 9—12 p. d. Uppbörd af årsafgiften och agentarvodet till Städernas allmänna brandstodsbolag värkställes, Köpmansgatan 2 B.

Kl. 10 f. m och 4 e. m. Handelsvaruauktion i n:r 5 vid Auragatan

Kl. 10—11 f. m. Finska Sjömannapensionsanstaltens kontor, Slottsgatan 16, hålles öppet.

Kl. 10—1 p. d. Sydvästra Finlands landthandlares brandstodsbolags kontor, Ryska kyrkogatan 25, hålles öppet.

Kl. 5—6 e. m. Stadsfullmäktiges kansli hålles öppet.

Kl. 6 e. m. Pargas Kalkbärgs aktiebolags extra bolagsstämma i hôtel Phoenix.

Alla söckendagar.

Kl. 9—12 p. d. Pastorskansliet, Västra Strandgatan 11, hålles öppet.

Kl. 10 f. m.—7 e. m. Åbo stads historiska museum i Åbo slott hålles öppet.

Kl. 10 f. m.—9 e. m. Allmänna läsesalen i bibliotekshuset hålles öppen.

Kl. 10—12 p. d. och 4—6 e. m. Sparbanken hålles öppen

Kl. 10—2 p. d. Åbo läns brandstodsbolags kontor, Nylandsgatan 8, hålles öppet.

Kl. 11—2 p. d. Stadsbibliotekets läsesal hålles öppen.

Kl. 12—2 p. d. Konstmuseet hålles öppet.

Kl. 12—2 p. d. och 6—7 e. m. Kommunala arbetsförmedlingsbyrån i stadshusets tilbyggnad hålles öppen.

Kl. 5—8 e. m. Folkbiblioteket hålles öppet.

Kl. 6—9 e. m Stadsbiblioteket hålles öppet.

Ackuschörskor:

Ahlqvist, stadsackuschörska. Västerlångg. 18.
Alve, Elina. Fredsgatan 4.
Boström, Amanda. Henriksgatan 3.
Bruse, Hulda. Kaskisgatan 5.
Carlsson, Emilia. Birgersgatan 14 b.
Edström, Matilda. Stora Tavastgatan 3.
Gröhn, A., stadsackuschörska. Klosterg. 8.
Kajetskij, Olga. Lasarettsgatan 20.
Keihänen, A. Stora Tavastg. 20 A. Telef. 210.
Levison, Edith. Eriksgatan 20. Telef. 395.
Lindgren, Alma, Trägårdsg. 27.
Lindgren, Sofia. Österlånggatan 39
Menander, Aina. Handtvärkaregatan 16
Nordström, Sofia, Österlånggatan 44.
Nyblom, Alexandra. Lasarettsgatan 5.
Rosenlind, Zaida. Eriksgatan 28.
Sevón, Carolina. Klostergatan 179 B.
Sirén, Alexandra. Humlegårdsgatan 11.
Strömfors, Eufemia. Smedsgatan 9 A.
Tefke, Dagmar. Humlegårdsgatan 8.
Teir, Adelina. Bärggatan 6
Willberg, Josefine. Nylandsgatan 18.

Annonserade ångbåtsturer.

Måndagen den 12 sept.

Till Lampis BLÄSNÄS kl ½4 e. m.
Till Lofsdal PARGAS kl. 4 e. m.
Till Rimito kyrkbrygga VEHMAA kl. ½6 e. m.
Till Stockholm via Mariehamn BORE I kl. 11,30 e. m.

Tisdagen den 13 sept.

Till Wasa via Nystad, Raumo, Björneborg, Kristinestad och Kaskö NORDEN kl. 7 f. m.
Till Salo Räfsundsvägen SALO kl. 10 f. m.
Till Nystad KIVIMAA kl. ½12 p. d.
Till Helsingfors NECKEN kl. 10 f. m.
Till Kärra i Kimito Terfsundsvägen PARGAS kl. 12 p. d.
Till Rautila VEHMAA kl. 1 e. m.
Till Korpoström BLÄSNÄS kl. 1 e. m.
Till Lofsdal SKÄRGÅRDEN kl. 4 e. m.
Till Rimito kyrkbrygga SALMI kl. ½6 e. m.

Alla söckendagar.

Ångsluparna RUNSALAS, HIRVENSALOS, AIRISTOS och VULCANS turer:

Till Okarsberg via Syrjälä kl. 7 f. m. och 1 e. m., retur kl 8 f. m och 3 e m.
Till Lilla Bocken kl. 9,15 f. m. och 4 e. m., retur kl. 10 f. m. och 5,30 e. m.
Till Beckholmen kl. 12 p d, retur kl. 12,30 e. m.

Till Bodnäs i Pargas ÅLÖ kl. 3 e. m.
Till Hiirla KUSTÖSUND kl. ½4 e. m.; retur ½7 f. m.
Till Nådendal och Buckila NÅDENDAL kl. 5 e. m.; retur från Buckila kl. ½7 f. m.

Bantågen.

Bantåg afgå:

Posttåg kl. 7.10 f. m. till Salo, Karis, Helsingfors, Ekenäs och Hangö.
Posttåg kl. 8.40 f. m. till Toijala, Tammerfors, Björneborg, Raumo, Jyväskylä och Wasa.
Lokaltåg kl. 9.30 f. m. till Salo. (Endast sön- och hälgdagar).
Posttåg kl. 11.20 f. m. till Forssa, Toijala, Tammerfors, Tavastehus, Helsingfors, Lovisa och Kotka.
Blandadt tåg kl. 12.00 p. d. till Toijala, Tammerfors och Björneborg.
Lokaltåg kl. 1.00 e. m. till Karis och vidare med posttåg från Hangö via Hyvinge till Borgå.
Posttåg kl. 4.35 e. m. till Salo, Karis, Helsingfors, Ekenäs och Hangö.
Posttåg kl. 4.45 e. m. till Forssa, Toijala, Tammerfors, Jyväskylä, Wasa, Jakobstad, Gamlakarleby, Brahestad, Uleåborg, Kemi, Torneå, Tavastehus, Helsingfors, S:t Michel, Kuopio, Iisalmi, Willmanstrand, Wiborg, Imatra, Sordavala, Joensuu och S:t Petersburg.
Lokaltåg kl. 7.25 e. m. till Salo.

Bantåg ankomma:

Blandadt tåg kl. 8.39 f. m. från Humppila.
Lokaltåg kl. 8.45 f. m. från Bjärnå.
Posttåg kl. 11.18 f. m. från S:t Petersburg, Wiborg, Joensuu, Sordavala, Imatra, Willmanstrand, Iisalmi, Kuopio, S:t Michel, Kotka, Tavastehus, Torneå, Kemi, Uleåborg, Brahestad, Gamlakarleby, Jakobstad, Wasa, Tammerfors, Toijala och Forssa.
Posttåg kl. 1.30 e. m. från Helsingfors, Hangö, Ekenäs, Karis och Salo.
Posttåg kl. 4.00 e. m. från Helsingfors, Borgå, Lovisa, Tavastehus, Tammerfors, Toijala och Forssa.
Lokaltåg kl. 6.05 e. m. från Salo. (Endast sön- och hälgdagar.)
Lokaltåg kl. 9.00 e. m. från Karis.
Posttåg kl. 11.00 e. m. från Helsingfors, Hangö, Ekenäs, Karis och Salo.
Posttåg kl. 11.16 e. m. från Helsingfors, Borgå, Tavastehus, Wasa, Jyväskylä, Björneborg, Raumo, Tammerfors, Toijala och Forssa.

Godståg afgå:

Till Toijala kl. 4.10 f. m.
Till Karis 11.55 f. m.
Till Toijala (hvarje söndag) kl. 6.00 f. m.

Godståg ankomma:

Från Toijala kl. 2.47 e. m.
Från Karis kl. 7.00 e. m.
Från Toijala (hvarje söndag) kl. 8,21 e. m.

Åbo Tidnings Tryckeri-A.-B., 1904.